वायुबीजं ततःपरम् । इन्द्रबीजं ततः पश्चात् महामायां समुद्धरेत् । (कहसलहाँ) तृतीयं कामकूटम् इयं मधुमती ।

कामकृत् त्रि० कामेन करोति कृ–क्विप् ३त० । १यथेच्छं कारिणि । कामं काम्यं करोति । २अभीष्टदायके त्रि० । ३परमेश्वरे पु० "कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः" विष्णुसह० । [कर्म० । २सुरते हेमच० ।

कामकेलि पु०कामे तद्धेतुकरतौ केलिर्यस्य । १जारे त्रिका० ।

कामक्रीड़ा स्त्री कामेन क्रीड़ा । १कामहेतुकक्रीड़ायाम् । "माः पञ्च स्युर्यस्यां सा कामक्रीडासंज्ञा ज्ञेया" इत्युक्तलक्षणे पञ्चदशाक्षरपादके २छन्दोभेदे च ।

कामखड्गदला स्त्री कामोद्दीपकं खड्गइव दलमस्याः । स्वर्णकेतक्याम् राजनि० ।

कामग त्रि०कामेन वाह्यस्य इच्छया यथेष्टदेशं गच्छति गम-ड । वाह्यस्य इच्छया यथेष्टदेशगामिनि यानादौ । "एवमादि महाराज ! विलप्य दिवसास्थितः । कामगेन स सौभेन" भा०व० १४अ० । कामगेन स सौभेन शाल्वः पुनरुपागमन् । व०१६अ० । कामगत्यादयोऽप्यत्र । कामेन अनुरागभेदेन गच्छति । यथेच्छं पुरुषगामिन्यां कुलटायाम् स्त्री "पाषण्ड्यनाश्रितास्तेनाः भर्तृघ्न्यः कामगादिकाः । सुरापा आत्मत्यागिन्यो नाशौचोदकभाजनाः" याज्ञ० । "कामगा कुलटा" मिता० । ३यथेष्टं स्त्रीगामिनि पुंसि पु० । ४कन्दर्पभेदे पु० कामशब्दे उदा० ।

कामगामिन् त्रि० कामं यथेष्टं योनिविचारमकृत्वा गच्छति गम-णिनि । अनुकामीने यथेष्टस्त्रीगामिनि पुरुषे यथेष्ट पुरुषगामिन्यां स्त्रियां स्त्री ङीप् । काममित्यव्ययगर्भकः कामङ्गामीत्यप्यत्र अमरः ।

कामगिरि पु० कामप्रधानोगिरिः । भारतवर्षस्थे कामरूपस्थे पर्व्वतभेदे । "मलयो मङ्गलप्रस्थ इत्युपक्रमे" "इन्द्रकीलः कामगिरिरिति चान्ये च शतसहस्रशः शैलाः" इति भाग० ५,१९,१७ । कामरूपशब्दे तत्स्थानं वक्ष्यते ।

कामगुणः पु० ६त० कामकृतो वा गुणः । १ अनुरागे २ विषये ३आभोगे च मेदि० ।

कामचर त्रि० कामेन चरति चर–ट ३त० । यथाकामं चारिणि "तां नारदः कामचरः कदाचित्" कुमा० । "इहाहमिच्छामि तवानघान्तिके वस्तुं यथाकामचरस्तथा विभो !" भा०वि०२२२श्लो० ।

कामचार त्रि० पु० कामेन स्वेच्छया चारः चर+घञ् । यथेच्छाचरणे "न कामचारोमयि शङ्कनीयः" रघुः । "तञ्चेदभ्युदयात् सूर्य्यः शयानं कामचारतः" मनुः । चर णिच्–अच् ३त० । कामेन गवादेश्चारणे "पथि ग्रामविवीतान्ते क्षेत्रे दोषो न विद्यते । अकामतः, कामचारे चौरवद्दण्डमर्हति" याज्ञ० ।

कामचारिन् त्रि०कामेन चरति चर–णिनि । १कामुके २यथेष्टाचारवति च "न त्वं दृष्ट्वा न पुनरलकां ज्ञास्यसे कामचारिन् !" मेघ० । स्त्रियां ङीप् । ३चटके मेदि० । तस्यातिकामित्वात् तथात्वम् । स्त्रियां ङीप् ४गरुडे पु०शब्दरत्ना० ।

कामज त्रि० कामाज्जायते जन–ड ५त० । कामजाते १व्यसनादौ कामजव्यसनानि च दशविधानि मनुनोक्तानि यथा "मृगयाक्षोदिवास्वप्नः परीवादः स्त्रियोमदः । तौर्यत्रिकं वृथाट्या च कामजोदशकोगणः" । तन्मध्ये चतुर्णाम् अत्यन्तकष्टतोक्ता तेनैव यथा "पानमक्षास्त्रियश्चैव मृगया च यथाक्रमम् । एतत् कष्टतमं विद्यात् चतुष्कं कामजे गणे" । "कामजेषु प्रसक्तो हि व्यसनेषु महीपतिः । वियुज्यतेऽर्थधर्म्माभ्यां ततोवर्ज्याः सदैव ते" इति तद्दोषस्तेनैवोक्तः । २कामजातमात्रे पुत्रादौ । ज्येष्ठपुत्रस्यैव पित्र्यर्णापाकरणसाधनत्वोक्त्या इतरेषां कामजत्वमुक्तं मनुना यथा "ज्येष्ठेन जातमात्रेण पुत्री भवति मानवः । पितॄणामनृणश्चैव स तस्मात् सर्व्वमर्हति" । यस्मिन्नृणं सन्नयति येनानन्त्यं समश्नुते । स एव धर्म्मजः पुत्रः, कामजानितरान् विदुः" । "अयुक्तयान्यतश्चैव पुत्रिण्याप्तश्च देवरात् । उभौ तौ नार्हतो भागं जारजातककामजौ" मनुः "याऽनियुक्तान्यतः पुत्रं देवराद्वाप्यवाप्नुयात् । तं कामजमरिक्थीयं वृथोत्पन्नं प्रचक्षते" मनुः ।

कामजान पुंस्त्री कामजमानयति प्रापयति उद्दीपयति ध्वनिना आ+नी–ड । कोकिले शब्दर० । "चन्द्रचन्दनरोलम्बरुताद्युद्दीपनं मतम्" सा० द० कोकिलशब्दादीनां कामोद्दीपकत्वोक्तेस्तस्य तथात्वं स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । कामजनिरिति वा पाठः । तत्र कामस्य उद्दीपकध्वनिहेतुत्वात्उत्पत्तिरस्मात् इति वाक्यम् ।

कामजित् पु० कामं जयति धर्षणेन जि–क्विप् । १महादेवे तस्य कामधर्षणात् तथात्वम् । कामं कामदेवं रूपेण जयति क्विप् । २ कार्त्तिकेये । "कामजित् कामदः कान्तः" भा० व० २३१ अ० कार्त्तिकेयनामकथने । कामं कामव्यापारं जयति । ३जिनदेवे अर्हति तस्य स्त्रीसङ्गवर्ज्जनात् तथात्वम् ।

कामठक पु० धृतराष्ट्रनागकुलजाते सर्पसत्रे नष्टे सर्पभेदे